

„CSAK HOGY MEGLEGYEN A REFRÉN”

KISPÁL ÉS BALÁZS UTÁN SZABADON

**HUTP2020 MAJD 21 ÉS VÉGÜL 22
CERN, 2022. AUGUSZTUS**

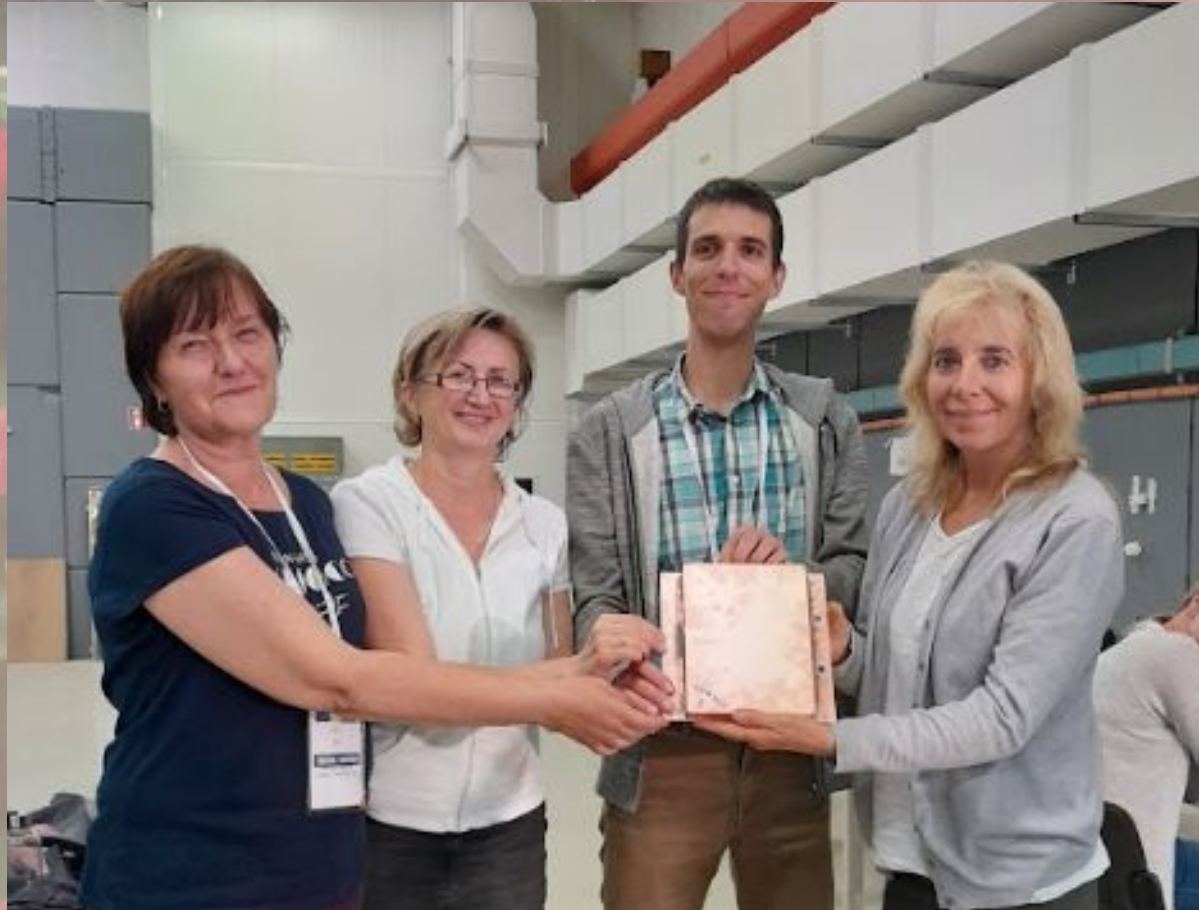
„CSAK HOGY MEGLEGYEN A REFRÉN”

I. CSOPORT

„CSAK HOGY MEGLEGYEN A REFRÉN”

II. CSOPORT

Mihály Mária, Budai Csilla, Jávor Tamás, Vig Piroska

„CSAK HOGY MEGLEGYEN A REFRÉN”

III. CSOPORT

**Molnár András, Gubánné Ármái Erika,
Bagyura Bettina, Maruzsiné Sevella Judit
CERN, 2022. AUGUSZTUS**

„CSAK HOGY MEGLEGYEN A REFRÉN”

IV. CSOPORT

Berkó György, Horváth László, Rudó József, Szabó Anikó

CERN, 2022. AUGUSZTUS

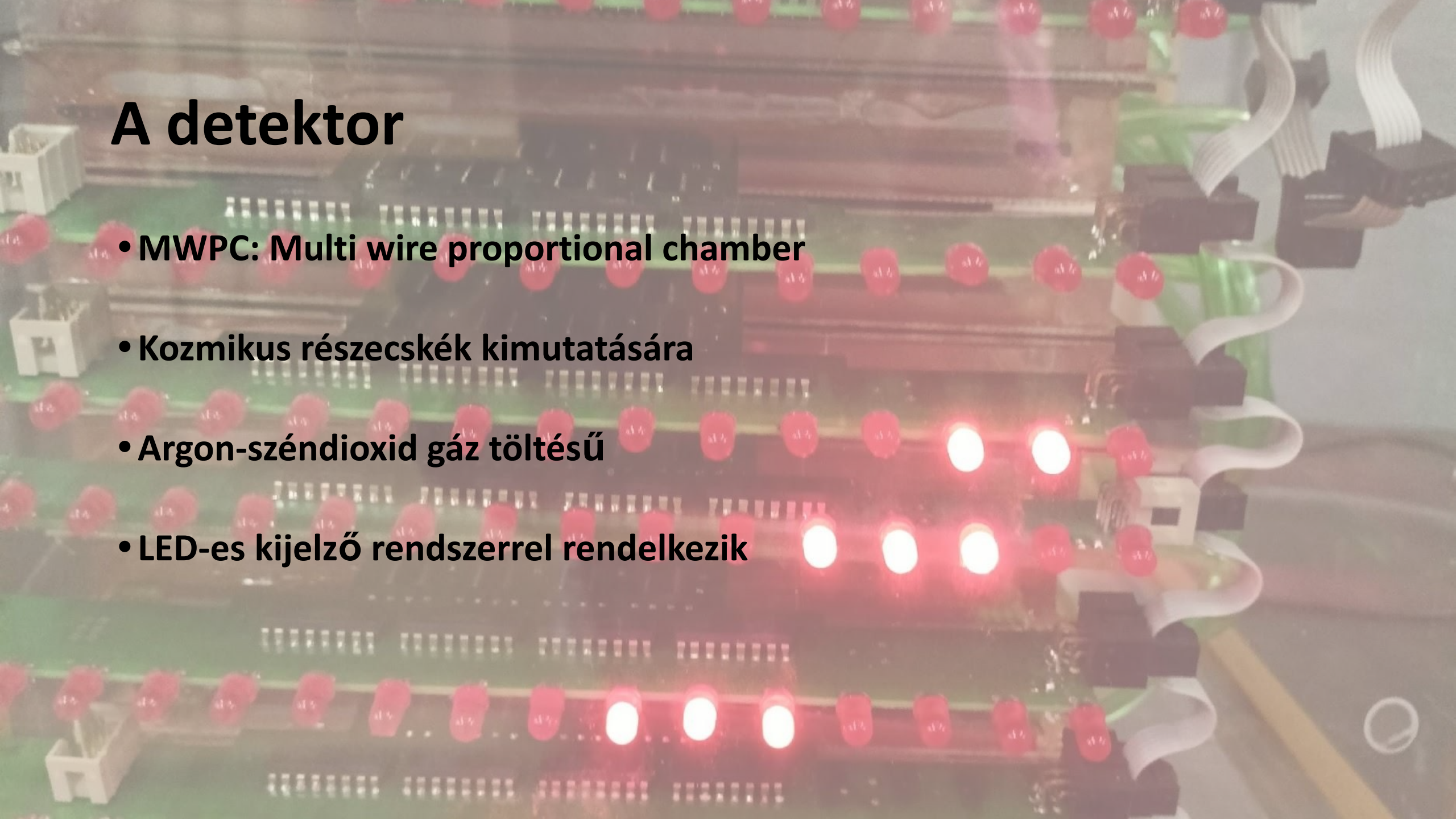
Mit is építettünk?

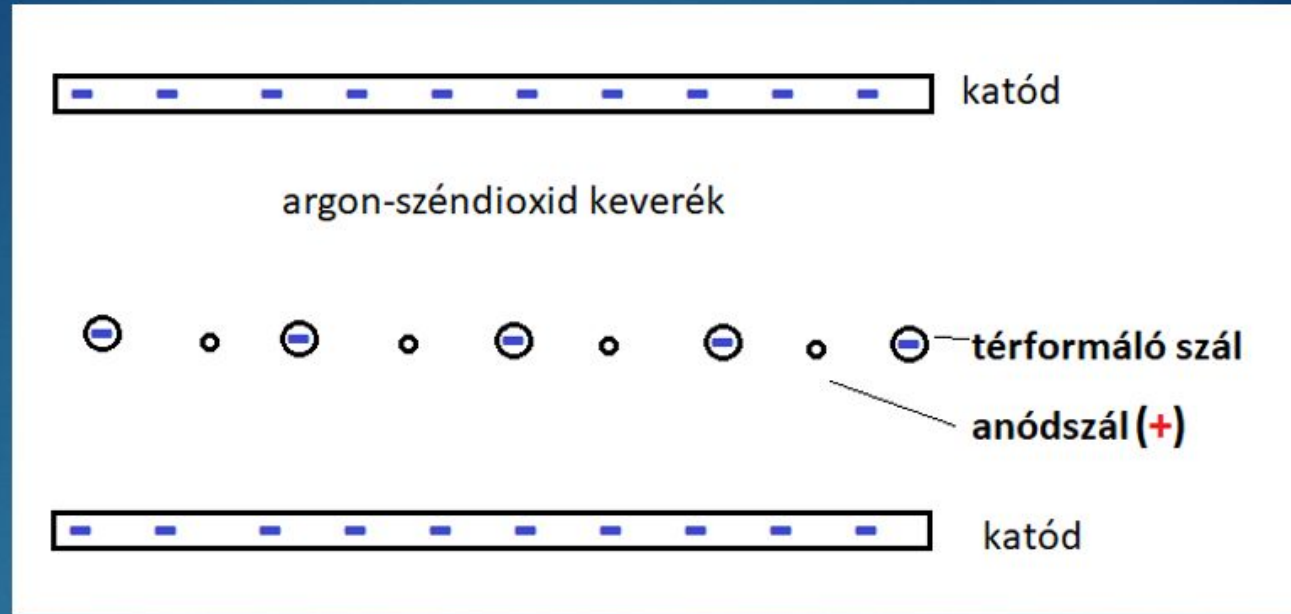
- Egy detektort 😊
- Csapatot 😊

A detektor

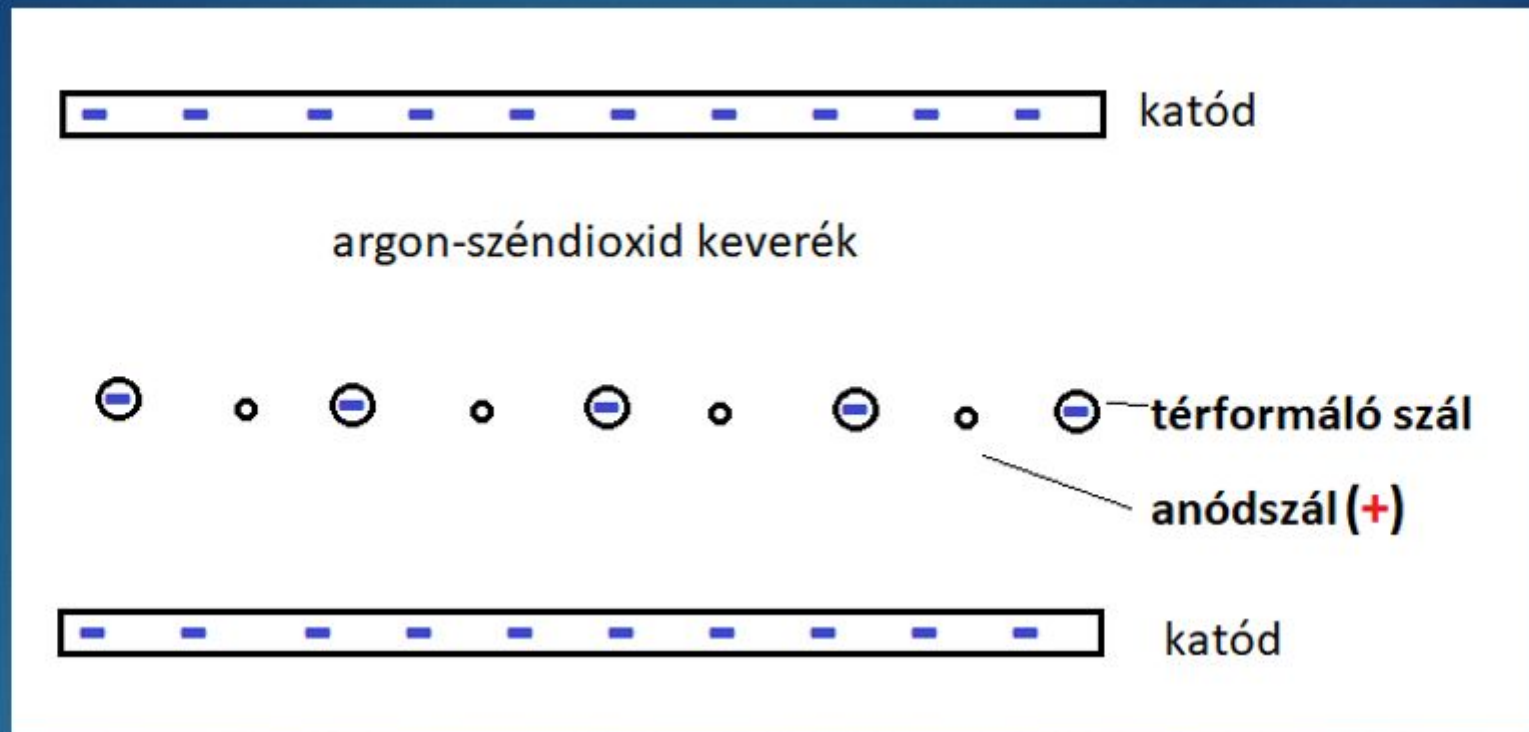
- MWPC: Multi wire proportional chamber
- Kozmikus részecskék kimutatására
- Argon-széndioxid gáz töltésű
- LED-es kijelző rendszerrel rendelkezik

- 1) Beérkező nagy energiájú müon
- 2) Elektronokat szakít le
- 4) Elektron sodródik az anódszál felé (drift)
- 5) Az anódszál közelében elektronlavina alakul ki

- 6) A térformáló szálon analóg jel jön létre
- 7) Ezt elektronikai eszközzel digitális jellé alakítja
- 8) A jelet LED-ek segítségével vizualizálja
- 9) Több kamrát egymás fölé helyezve a részecske pályája láthatóvá válik

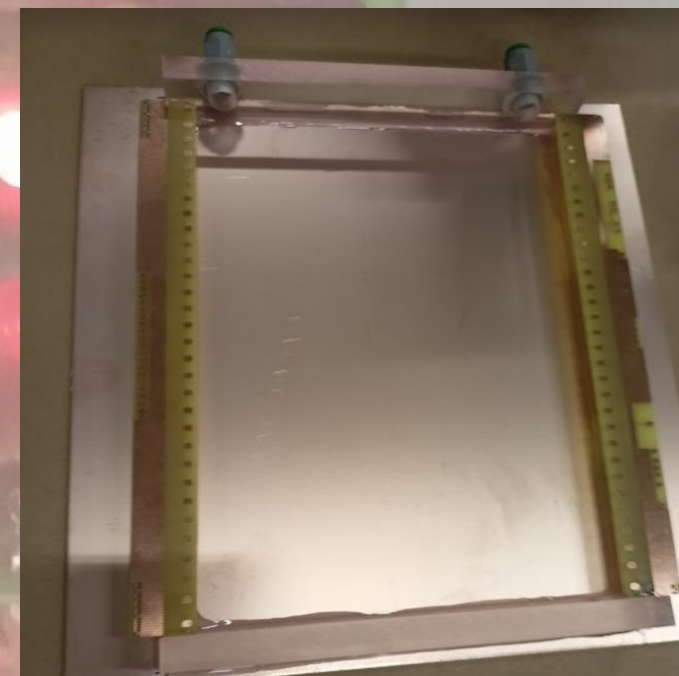
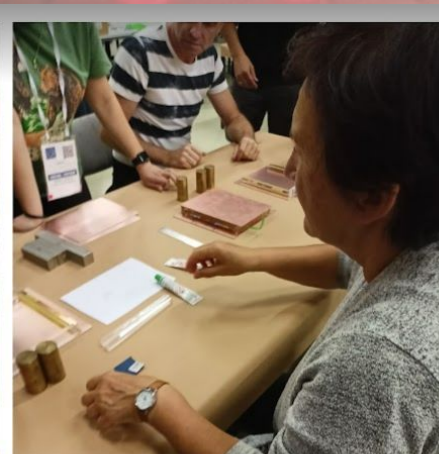
Az építés

1. Ragasztás
2. Száradás
3. Száltekerés (vékony és vastag)
4. Forrasztás
5. Szálak levágása
6. Ragasztás, lezárás
7. Alkatrészek felszerelése (földelés, csatlakozók, ellenállások, kondenzátorok)

1.0 A RAGASZTÁS

A plexi oldalfalat epoxi KÉTKOMPONENSŰ ragasztóval rézlapra ragasztottuk.

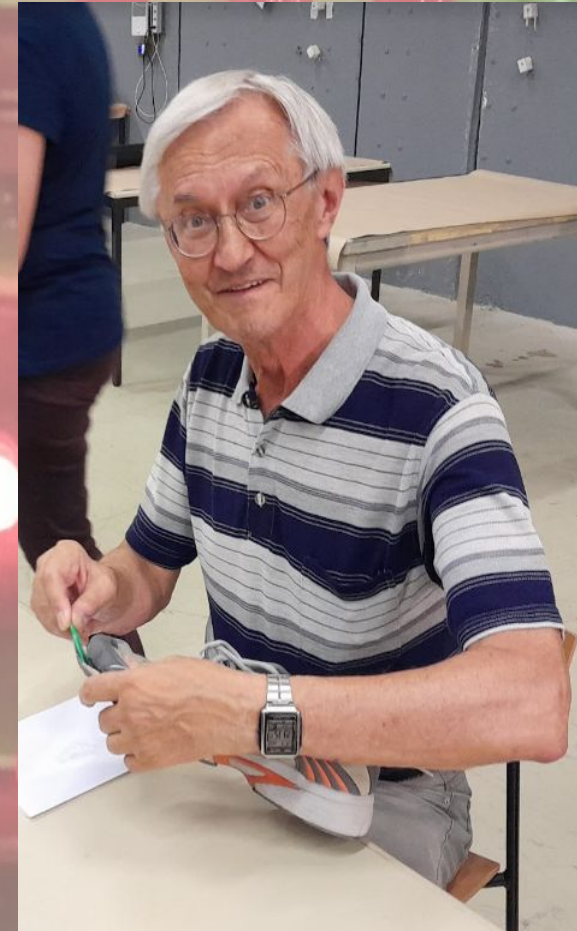
2.0 SZÁRADÁS

A ragasztónk nem kötött meg. Kezdhattunk mindent előlről....

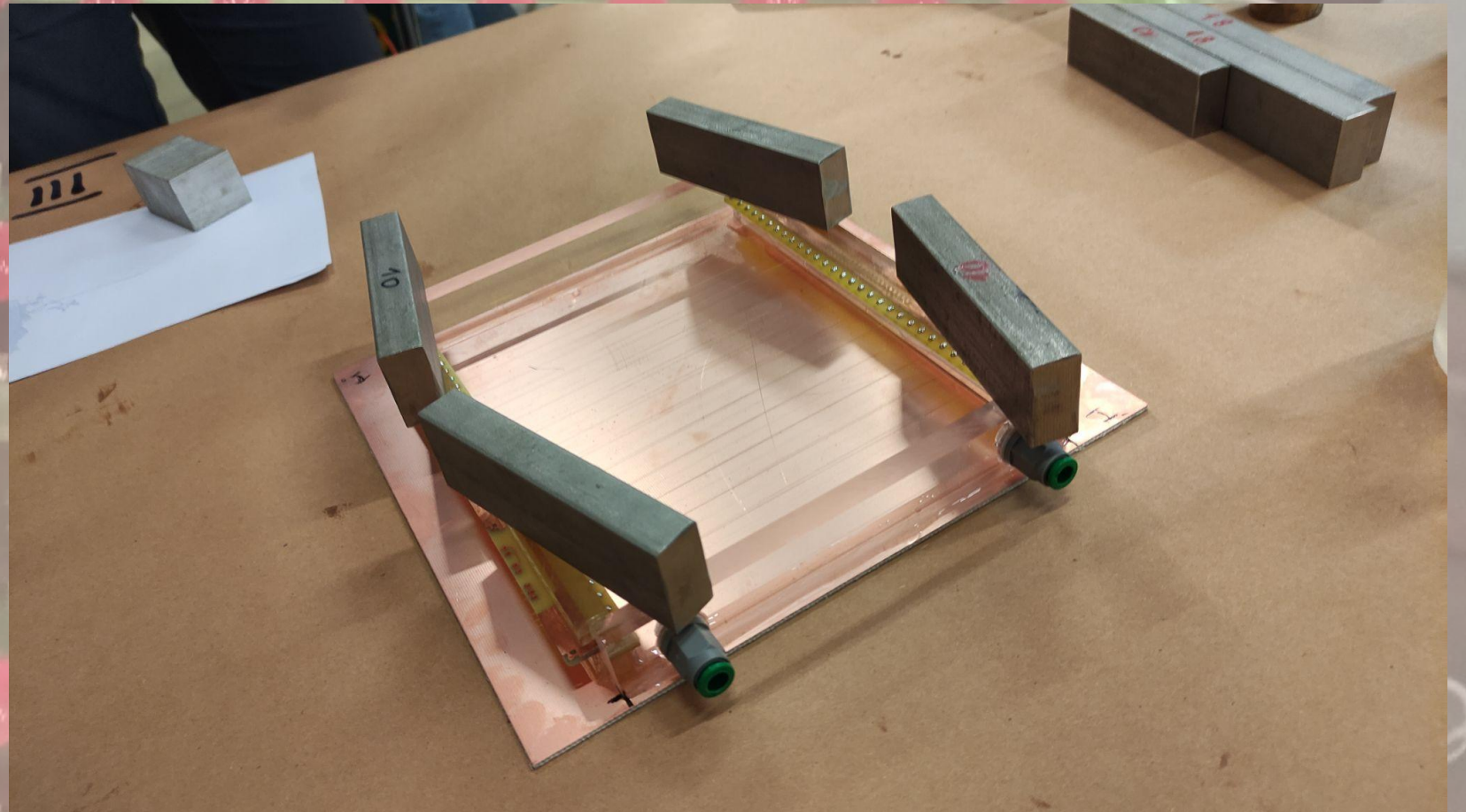
1.1 RAGASZTÁS ÚJRA

- A NEM MEGKÖTÖTT ragasztókat propanollal alaposan letöröltük.
- Jó sokat elhasználtunk.
- Kezdtük előlről a ragasztást.

2. 1 SZÁRADÁS

Végere megszáradt!!!

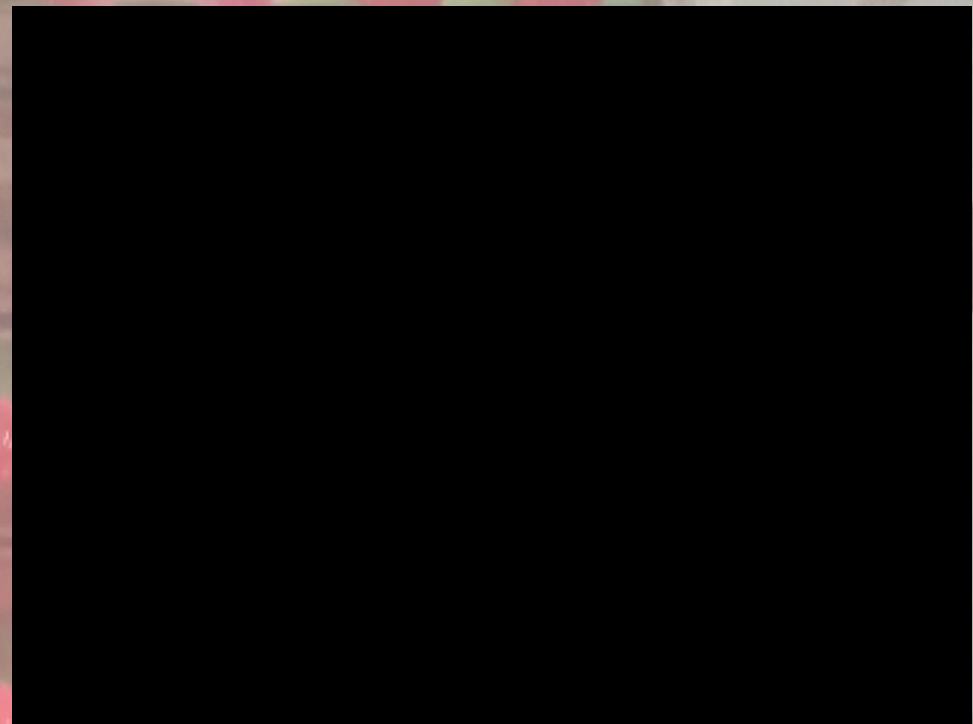

3. Száltekerés

A vastag szál: *“Melyik a vastag szál?”*
“Amelyiket látod!” (100 mikrométer, bronz)

A vékony szál: 25 mikrométer, aranyozott wolfram

Mindkét szál feltekerése nagy odafigyelést igényelt, hiszen váltakozva kellett azonos távolságokra, megfelelő feszességgel elhelyezkedniük. Ebben sokat segített a kis ellenfeszítő motor és a feltekeréshez elkészített befogókeret és a rögzítő állvány. A vékonyabb drót csak a sasszeműeknek nem okozott problémát.

4. Forrasztás

Nagy tanulási kedvvel állt hozzá mindenki a munkához. Zita és Dávid kritikus, de nagyon segítőkész volt. Nélkülük még Tamás sem tanult volna ilyen jól forrasztani (vagy hegeszteni??).

→ *“Ő a vékonyat forrasztja, mert azt látja, a többiek meg a vastagabbat látják.”* (Zita)

5. Szálak levágása¹

¹ (Fontos technikai feladat a tapétavágó kés életlen szektorainak lepattintása)

6. Ragasztás, lezárás

Már alig láttunk a fáradtságtól, de még kitartottunk és ráragasztottuk a rézlapot.
Most nem hibáztunk. :-)

Mindeközben a háttérben....

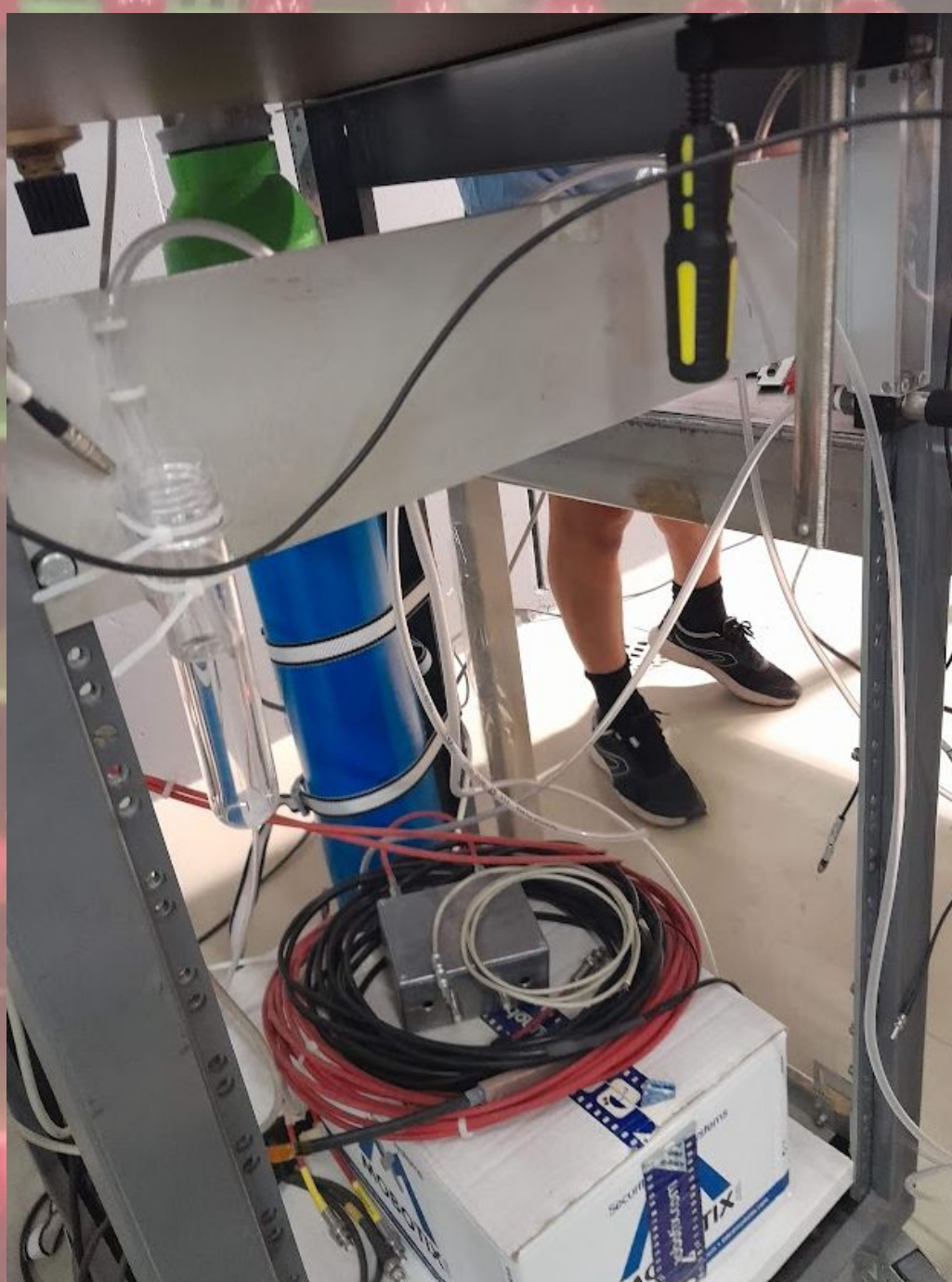

7. Alkatrészek felszerelése

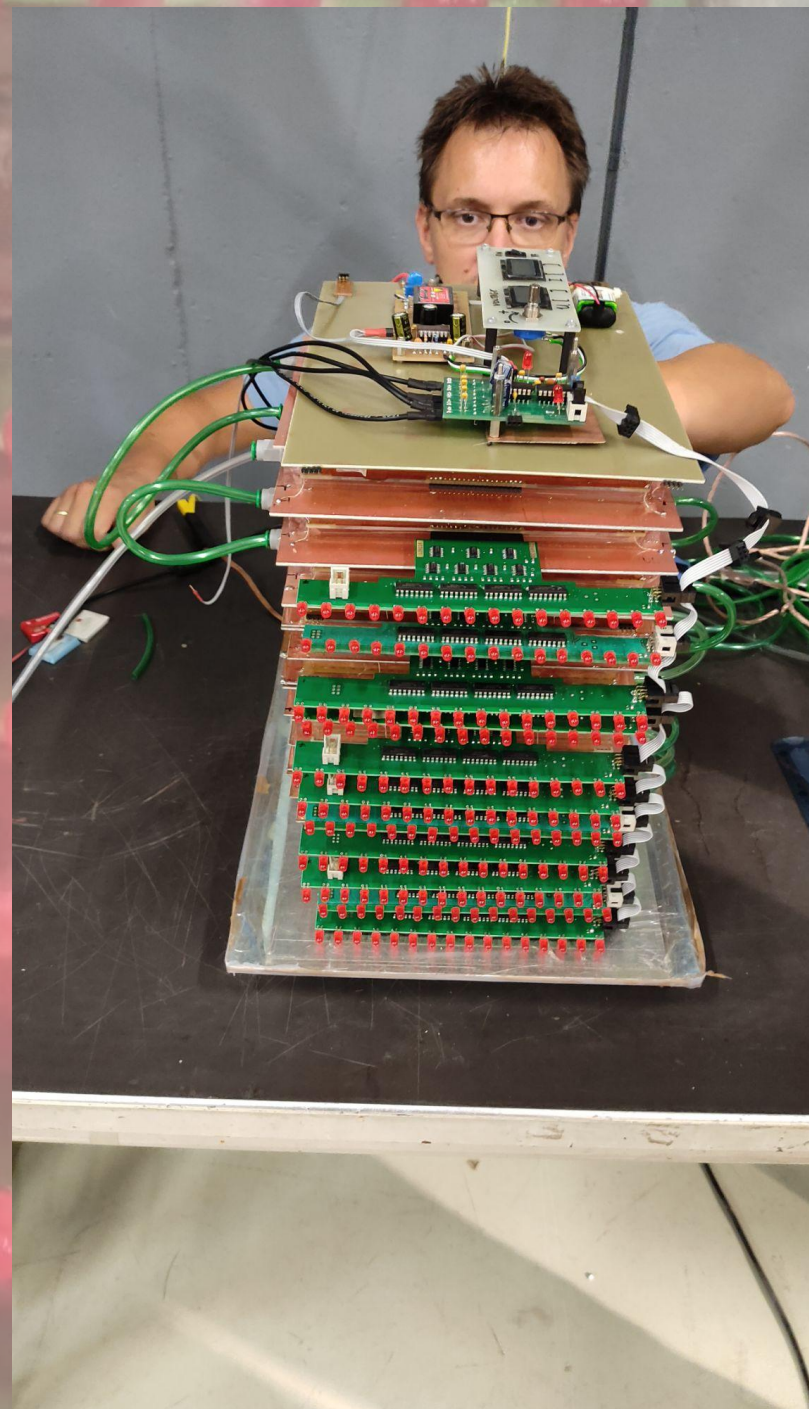
8. BUBIZÁS

A kerékpárbelső javításával ellentétben ennél a próbánál annak örülünk, ha *jönnek* a buborékok a vízben.

Tesztelés

A csapatok nagy izgalommal várták, hogy Dezső letesztelje az elkészült detektort. Nagy sóhajok közepette ült ki a mosoly arcunkra látva az első felvillanásokat.

Kész a detektor és kész a csapat!

Refrén

(Írták: CERN Magyar tanárprogram résztvevői,
2022. augusztus)

**A müön jött - és nem állt - //
a CMS-be, és arra várt,
hogy a Dezső leszállítsa a detektort.**

**Amiben jelet kelt és várta
egész nap, hogy megjavul a páka,
És reggel lett, és a Standard Modellről
Balázs bejött, és a refrént kezdte,
Hogy “Emese...”, de a müön lavinát
keltett,
hogy én csak a detektorra várok,
hogy villanjon fel az a LED-fény!**

**És a fejére mutat, az ujján lángok
pattognak, és csodát látott
az egész barkácsoló társaság.**

**Olyan *pro* lett, // hogy a müont
bekapta, és világított,
míg a torony aljáig elért.**

***Emese, most már a refrént tudod,
tanítsd meg szépen a spint és a
müont
mert meg vagy bolondítva,
ősszel gyere el újra, gyere el újra!***

***Éva, most már a muffint unod,
tedd rá szépen a színt és a gluont
mert meg vagy bolondulva,
ősszel eljövünk újra, eljövünk újra!***